

genom slag af eldstål emot en flinta frambringa eld. *S. en knut*, göra en k. *S. brygga öfver en ström*, bygga, lägga en b. &c. *S. läger*, se *Läger*. *S. en ring*, bilda, formera en krets. *S. marsch*, genom trumslag gifva tecken till marsch. *S. takten*, med taktpinne o. s. v. beteckna takten. *S. åder*, se *Åderläta*. *S. en drill*, i sång göra en drill. *S. vad*, ingå vad. *S. dank*, se *Dank*. *S. rötter*, se *Rot*. (Fig.) *Samvetet s-r honom*, han erfar samvetsförebåelser. — *S. af*, se *Afslå*. *S. kölden af något*, se *Kylslå*. (Fig.) *S. af en diskurs*, vända samtalet på andra ämnen. *S. af med skämt*, vända i skämt. — *S. än*, se *Anslå*. — *S. bort*, se *Bortslå*; äfv. (fig.) skingra, fördrifva, t. ex.: *S. bort sorg, ledsnad, ledsamheter, fruktan, o. s. v. S. bort dessa tankar*, öfvergifv &c. *S. bort med skämt, löje*, vända i s., l. *S. efter*, se *Efterslå*. — (Boktr.) *S. emellan*, insätta spatier emellan rader, stycken. — *S. före*, se *Föreslå*. — *S. i jern*, fångsla i bojor, kedjor. — *S. ifrån sig*, gifva ifrån sig, t. ex.: *S. ifrån sig sukt*. (Fig.) *S. ifrån sig bekymmer o. d.*, se *S. bort*. — *S. igenom en sil*, ett såll, se *Sila*, *Sålla*. — *S. ihop*, lägga ihop, sumera, räkna ihop, sammanslå, t. ex.: *S. ihop flera summor. S. ihop varor. S. ihop småsaker vid en auktion. Han slog ihop alla skälarna till en*. — *S. på böter*, se *Pliktfälla*. *S. en på pungen*, se *Pungslå*. — *S. till riddare*, gifva riddareslaget (se d. o.). (Fig.) *S. till*, uppgifva, t. ex.: *S. till ett skratt*. — (Fig.) *S. under sig*, emot all rätt tillskans sig. *S. handelen under sig*, draga till sig all handeln. — (Fig. fam.) *S. upp en oration*, börja att orera. *S. upp språklådan*, se *Språklåda*. — *S. ur hägen*, se *Häg*. — *S. öfver*, se *Öfverslå*. — *V. n. 4*) Med fart röras, drivas emot något eller åt ett håll. *Böljorna s. mot skeppet, emot stranden. Vågen, sjön slog in. Regnet, röken s-r in. Vågen slog öfver skeppet*. — *S. fram*, drivas fram. — *S. ned*: a) Drivas ned, t. ex.: *Röken s-r ned*. — b) (fam.) Falla ned, t. ex.: *Gossen slog ned ifrån stolen*. — c) (om fåglar) Flyga ned, för att gripa eller sätta sig. *Örnen s-r ned på sitt rof. En fågel s-r ned i en åker, i ett träd*. — d) Säges om åskstrålen, då den tar riktning emot jorden. *Åskan slog ned. Åskan har slagit ned i tornet. S. tillbaka*, falla, studsas tillbaka. *S. upp*, drivas, flytta sig upp, t. ex.: *En ånga slog upp. Gikten har slagit upp*. — 2) Hafva en hastigt klappande rörelse. I uttrycken: *Hjertat, pulsen s-r*. — 3) (om vissa fåglars sång) *Vakteln s-r*. — 4) (om segel) Fladdra. — 5) *S. på trumma*, med trumspinnarna på trumma slå marsch o. s. v. *S. på pukor*, med pukspinnarna slå på detta instrument, till beledsagning för andra musikinstrument. *S. på harpa*, spela på h. — *S. än*, se *Anslå*; äfv. (fam.) lyckas, hafva framgång. *S. efter en rymmare*, spana efter honom. (Jäg.) *S. i topp*, flyga i toppen af ett träd och der sätta sig. *S. i sko*, se *Sko*. *S. i hufvudet*, förorsaka yrsel, rusighet. (Fam.) *S. i ögonen*, lysa i ögonen, väcka starkt uppeende. *Bläcket s-r igenom*, tränger igenom papperet. *Papperet s-r igenom*, är så löst, att bläcket tränger igenom det. — *S. in*: a) Flytta sig inåt, t. ex.: *Kopporna slogo in*. — b) Gå i fullbordad, sannas, inträffa. *Hans spådom slog riktigt in*. — c) *S. in med*, öfverensstämma med. — *S. om*, förändras, t. ex.: *Vädret, lyckan slog om*. — (Fam.) *S. omkring*, försigtigt känna sig före, innan man börjar orda om det, som lig-

ger en om hjertat. — (Fam.) *S. stort på* ell. blott *S. på*, lefva stort. — *S. till*: a) Tillkomma. *En feber slog till*. — b) (jäg.) *S. till*, flyga ned och sätta sig. — c) *Vintern slog till*, det blef starkare vinter. — d) Lyckas. *När fisket s-r till*. — *S. upp*: a) Bilda sig genom höjning. *En blemma, en böld slog upp*. — b) Upphöra. *Föret har slagit upp. Vintern s-r snart upp. Det s-r upp*, blir tö. — c) (fig.) Bryta förbindelse med någon. *S. upp med sin fästmo*. — d) (jäg.) Säges om fågel, som sätter sig i träd. — *S. öfver*: a) Gå öfver till andra sidan (såsom tungan på en väg). — b) (fig.) Öfvergå till annat tillstånd, förändras. — c) (fig.) Vara för mycket, gå till öfverdrift. — *S. sig*, v. r. 1) Med handen, knytånfen o. s. v. gifva sig sjelf slag. *S. sig för bröstet, för pannan*. — 2) Stöta sig. *Han föll och slog sig illa i pannan, slog sig ett hål i hufvudet*. — 3) Genom slag, med strid, med våld bana sig väg fram. *S. sig igenom fienden. S. sig lös. S. sig fram, in. Truppen blef instängd, men slog sig ut*. (Fig.) *S. sig fram, igenom*, hjälpa sig fram. *S. sig ifrån*, skilja sig ifrån, lemna, öfvergifva, t. ex.: *S. sig ifrån världen. S. sig lös*, slita sig ifrån arbete, göromål, för att roa sig. *S. sig till* (tonvigten på slå), med kamp och strid, (fig.) med mycken möda och hårdt arbete vinna. *S. sig ut*, berga sig, t. ex.: *Han s-r sig rätt bra ut*. — 4) Kasta sig, falla. *S. sig baklänges, i golfvet. S. ned sig. S. omkull sig*. — 5) (om köld) Gifva efter, blifva lindrigare. (Om vin) Blifva duften, afslagen. (Om fönster, väggar, o. s. v.) Blifva immig, fuktas, vätskas. (Om bräder, virke, träsaker, o. s. v.) Bugta sig, krokna. (Om väderleken) Förändra sig. (Fam.) *S. sig ihop, tillsammans*, förena sig, t. ex.: *S. sig ihop om en utgift, om en handel. S. sig ned*, nedsätta sig på ett ställe, för att der blifva boende. *S. sig på, till*, vinnlägga sig om, öfverlemnna sig åt, t. ex.: *S. sig på studier, på ell. till fylleri; s. sig till handel, till ett handtverk, till lättja. S. sig till ett parti, på ens sida*, öfvergå till ens parti, på ens sida. *Det s-r sig till torka*, det blir torr väderlek. *En annan orsak slog sig till*, tillkom. *Det slog sig till kallbrand*, öfvergick till k. — *Slås*, pass. Blifva slagen. *Ången skall s-s i morgon. Fienden slogs lätt ur fältet*. — *Släss*, v. dep. Med eller utan vapen strida med någon. *S. med någon. S. med knytnäfsvarna. S. på värja, på pistoler, S. om något. Han s. gerna*. — *Syn*. Strida, Kämpa, Fäkta, Karpas, Nappas, Slitas, Dras, Banka på hvarandra. — *Slående*, part. akt. Brukas äfven aktivt och betyder då: Fullkomligt vederläggande, bevisande, öfvertygande, bindande, ovedersäglig, t. ex.: *Ett s. bevis, skäl, argument*. — *Slagen*, part. pass. *S. äng. S. bricka, pjes. En i grund s. armé*. (Fig.) *S. med blindhet*, förblindad, bedårad. — Brukas äfv. adjektivt i betydelsen: Betagen, förvirrad, nedslagen. *Han stod alldeles s. vid denna nyhet*.

Anm. Man har yrkat, att v. dep. *Släss*, ehuru med kort vokalljud, borde skrivas *Släs*, hvilket onekligen har skäl för sig. Äldre lexikografer äro härutinnan skiljaktige. *Spiegel, Sjögren* och *Weste* hafva: *Släs*; deremot *Ihre* och *Sahlstedt*: *Släss*; *Thre* gör till och med uttryckligen skilnad emellan *Släs* och *Släss*. Bruket har nu så allmänt förklarats sig för *Släss*, att en återgång torde blifva svår, om icke omöjlig, helst detta skriftsätt har uttalt så bestämdt för sig.